

- in the process of game activity / Collection of scientific works. Kharkiv. XXXVII. 23-34 (in Ukrainian).
9. The basic component of preschool education. Preschool education. 2012. № 7. 4-19 (in Ukrainian).

10. Nikitin, B. P. (1994). Educational games. Moskva: Znaniie. 145 p. (in Russian).

SHCHERBAKOVA Kateryna,
Candidate of Pedagogical Sciences,
Professor of Mariupol State University

ROLE-PLAYING GAMES WITH BUILDING MATERIAL AS A MEANS OF SOCIALIZATION OF PRIMARY PRESCHOOL AGE CHILDREN

Abstract. Introduction. The article reveals the features of plot-role-playing games of children of the senior preschool age with building material and their role in the socialization of the child. The child wants to be like an adult whose identity and activity he reflects while performing the role. According to the researchers (L. Artemova, I. Bekh, L. Bozhovych, A. Burova, N. Kudykina, B. Nikitin, L. Paramonova ect.) the game of preschooler is always an illusory realization of his unfulfilled desires. In this case it is important child's need to communicate.

The purpose of the article: theoretically substantiate and experimentally prove the positive impact of games with building material on the socialization of the child.

The methods. On the basis of a retrospective analysis of modern publications about the problem which we are investigating and our own research (observation, conversation, special diagnostic tasks), the structure and content of plot-role-playing games, their influence on the harmonious development of the child, in particular the formation of social skills, are highlighted.

Results. The level of the relationship between children in the game depends on the ability of each participant to choose the theme, the plot of the game, its implementation, the combination of knowledge, the sincere transfer of their thoughts and feelings, to reveal a tolerant attitude to the proposals and initiatives of other players in

the game. A special place in this context are building-constructive games that require the active work of children's imagination, the ability to pick up the necessary building material, find original solutions, readiness to establish meaningful positive relationships and non-conflict interaction with partners in the game.

Originality. The research reveals the structure of plot-role-playing games with building material and their features; the significance of joint story-role games with building material as a means of socialization of children of the senior preschool age was revealed and substantiated.

Conclusions. Due to the introduction of educational-training institutions in preschool education, identified in the beginning of the study organizational-pedagogical conditions, there have been positive changes in the content of joint children's games, as well as in their social behavior. In the first place, this depends on the adequate leadership of the children's games on the part of the educator.

Keywords: joint role-playing games; building-constructive games; socialization of children; positive relationships.

Одержано редакцією 17.01.2019
Прийнято до публікації 21.01.2019

DOI 10.31651/2524-2660-2019-1-250-256

ORCID: 0000-0002-2217-1041

ЗАГОРОДНЯ Людмила Петрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології, докторант,
Глухівський національний педагогічний університет ім. Олександра Довженка
e-mail: l.zagorodnya69@gmail.com

УДК 378.02:378.22:373.2.091.113-57.177

ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАГІСТРІВ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено використання педагогічних технологій проблемного, позиційного та інтерактивного навчання у формуванні готовності магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в дошкільній установі під час опанування інтегрованої дисципліни «Методика забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти».

Ключові слова: проблемне навчання; позиційне навчання; інтерактивне навчання; магістри дошкільної освіти; готовність до забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО.

Постановка проблеми. Проблема формування готовності магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти наразі є актуальною у світлі євроінтеграційних процесів, змін нормативно-законодавчого

підґрунтя функціонування освіти в Україні, зокрема створення й реалізації Концепції «Нова українська школа». Від рівня професійної готовності керівників закладів дошкільної освіти великою мірою залежить якість освіти в дошкільних установах, якість підготовленості випускника до нової соціальної ролі школяра й адаптації до навчання у школі. Якість підготовки майбутнього методиста, директора ЗДО залежить від організації освітнього процесу в закладі вищої освіти, зокрема від використання тих чи інших педагогічних технологій у процесі фахової підготовки.

Мета статті. Представити використання педагогічних технологій проблем-

ного, позиційного та інтерактивного навчання під час формування готовності магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в дошкільній установі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблеми структури і змісту психолого-педагогічної підготовки фахівців дошкільного профілю вивчали Л. Артемова, А. Алексєєва, Г. Беленька, А. Богуш, О. Брежнева, І. Дичківська, Л. Зданевич, О. Листопад, Н. Маковецька, Т. Поніманська, Т. Степанова, Л. Лохвицька та ін. Підготовка керівників для закладів дошкільної освіти стала об'єктом наукових розвідок Г. Загорченної, Ю. Манилюк, Т. Пономаренко, О. Усик, Р. Шаповала, А. Яцинік та ін.

Різні аспекти проблеми впровадження освітніх технологій у процес професійної підготовки педагога вивчалися багатьма вітчизняними і зарубіжними дослідниками, зокрема сутність педагогічної технології (В. Беспалько, В. Боголюбов, М. Кларін, О. Бугрій, І. Дичківська, А. Ігнатуша, О. Пехота, О. Пометун, Л. Пироженко, В. Химинець та ін.); технології позиційного навчання (Т. Бугайова, М. Веракса, І. Воробйова, І. Каньковський, І. Шиян, О. Шиян, С. Ящук та ін.), технології проблемного навчання (Ю. Бабанський, С. Вітвицька, В. Кудрявцев, А. Кульчицька, І. Лернер, М. Махмутов, А. Матюшкін, О. Мисковець, В. Оконь, Г. Селевко, М. Скаткін, А. Черткова та ін.); інтерактивні технології в професійній підготовці фахівців дошкільної освіти (Л. Артемова, Г. Беленька, О. Богініч, Й. Бада, Н. Голота, Л. Загородня та ін.).

Так, досліджуючи проблему культури керівника закладу дошкільної освіти, О. Усик зазначає, що він у системі дошкільної освіти повинен мати спеціальну галузеву підготовку (володіти знаннями, вміннями і навичками щодо забезпечення розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку) та бути професійно підготовленим до управлінської діяльності на основі знань основних нормативних документів, положень теорії управління, здобути знання і вміння керівництва об'єктами, що входять до системи дошкільної освіти [9, с. 109-110].

Результатом підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти одні дослідники виділяють готовність (І. Дичківська, С. Дяченко, А. Заїзняк, Ю. Коваленко, В. Любива, І. Мардарова, І. Мордоус,

Т. Марєєва) а інші – компетентність (Г. Беленька, Н. Давкуш, Н. Ковалевська, І. Тимофєєва).

Компонентний склад готовності педагога до професійної діяльності досить різноманітний і визначається контекстом пошуку розв'язання проблеми, предметом дослідження науковця, авторським баченням концепції дослідження.

Аналіз низки психолого-педагогічних досліджень, присвячених процесу професійної підготовки і його результату, дозволив нам сформулювати власне визначення поняття «готовність магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти». Готовність магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти – це інтегративна індивідуально-особистісна, динамічна характеристика, складноструктурована якість фахівця, що являє собою сукупність взаємопов'язаних компонентів – мотиваційно-особистісного, когнітивно-пошукового, діяльнісно-операційного, рефлексивно-оцінного, ступінь сформованості яких уможлиблює забезпечення педагогом якості освітнього процесу в дошкільній установі [4, с. 141].

Готовність магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти формується на етапі фахової підготовки під час реалізації низки педагогічних технологій.

Термін «технологія» (грец. *techne* – мистецтво, майстерність і *logos* – слово, вчення) означає наука про майстерність. Своєму виникненню він зобов'язаний технічному прогресу. Широке застосування поняття «технологія» розпочалося у виробничій сфері. Основними характеристиками промислових технологій є стандартизація, уніфікація процесу, можливість його відтворення відповідно до заданих умов. Науково-технічний прогрес сприяв проникненню технології і в освітню галузь.

Освітня технологія – технологія, що відбиває загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору. Її призначення – прогнозування розвитку освіти, його конкретне проектування і планування, передбачення результатів, а також визначення відповідних освітнім цілям стандартів [5, с. 26].

З цієї позиції тлумачить термін і О. Пехота. «Освітні технології є стратегіями розвитку національного, державного, регіонального і муніципального освіт-

нього простору» [6, с. 23]. При цьому вчена наголошує на тому, що вибір освітньої технології – це вибір стратегії, пріоритетів, системи взаємодії, тактик навчання та стилю роботи вчителя з учнем [6, с. 11]. Педагогічну ж технологію О. Пехота розглядає як таку, що відображає тактику реалізації освітніх технологій і будується на знанні закономірностей функціонування системи «педагог-середовище-учень» у визначених умовах навчання (індивідуального, групового, колективного, масового тощо) [6, с. 23]. Цілком погоджуємося із дослідницею в тому, що сучасна педагогічна технологія охоплює коло теоретичних та практичних питань керування, організації освітнього процесу, методів та засобів навчання. Вибір тієї чи іншої технології залежить від особистості педагога, від освітніх цілей, які він хоче досягти.

За визначенням ЮНЕСКО, педагогічна технологія – це системний метод створення, застосування і визначення всього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів і їх взаємодії, що застосовується з метою оптимізації форм освіти [6, с. 11].

Педагогічна технологія – проект певної педагогічної системи, що реалізується на практиці; змістова техніка реалізації навчально-виховного процесу; закономірна педагогічна діяльність, яка реалізує науково обґрунтований проект навчально-виховного процесу і має вищий рівень ефективності, надійності, гарантованого результату, ніж традиційні методики навчання й виховання. Педагогічна технологія служить конкретизацією методики [5, с. 29].

О. Бугрій тлумачить педагогічну технологію як модель професійної підготовки, в межах якої ставиться мета і досягається конкретний потенційно відтворюваний результат шляхом використання певних видів, форм, методів навчання, оперування однотипним змістом; як чітко організовану, продуману в усіх деталях модель спільної діяльності викладача і студентів, що містить цілепокладання, планування, організацію, підведення підсумків цієї діяльності [2].

Отже, педагогічну технологію дослідники розглядають як відображення тактики реалізації освітніх технологій, системний метод, проект певної педагогічної системи, модель професійної підготовки, засіб конкретизації методики. Ме-

тою застосування педагогічних технологій є оптимізація форм освіти, підвищення рівня її ефективності.

З метою формування готовності магистрів до забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, серед низки педагогічних технологій, ми обрали технології проблемного, позиційного та інтерактивного навчання. Використання технологій продемонструємо на прикладі викладання інтегрованої дисципліни «Методика забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти».

Проблема – (грец. *problema* – задача, утруднення) – складне теоретичне або практичне завдання, що потребує вивчення, дослідження й вирішення.

Проблемне навчання – педагогічна технологія, що забезпечує можливість творчої участі студентів у процесі засвоєння нових знань, формування творчого мислення і пізнавальних інтересів особистості. За ступенем складності є такі основні рівні проблемного навчання: проблемний виклад; спільний проблемний пошук; творче навчання, яке передбачає активну участь студентів у формулюванні проблеми і пошуку шляхів її рішення [7, с. 342].

Проблемне навчання засноване на отриманні студентами нових знань за допомогою рішення теоретичних і практичних проблем та завдань, які створюються для цього в проблемних ситуаціях. Дидактичною основою проблемного навчання є проблемна ситуація.

Проблемна ситуація – ситуація, в якій наявні в індивіда способи поведінки і знання є недостатніми для виконання практичного або теоретичного завдання, і виникає потреба в нових формах поведінки, в нових знаннях [7, с. 342]. М. Махмутов зазначає, що проблемна ситуація виникає тоді, коли суб'єкт навчання, розуміючи завдання та намагаючись його розв'язати, відчуває брак знань або умінь, – як наслідок, настає суперечність між пізнавальною задачею й готовністю до її вирішення.

С. Вітвицька класифікує проблемні ситуації за змістом невідомого і рівнями проблемності, а саме: за змістом невідомого Х, де Х – мета, Х – об'єкт, Х – спосіб діяльності, Х – умова виконання діяльності; за рівнем проблемності: I рівень – спонтанні; II рівень – створені і розв'язані викладачем, III рівень – створені викладачем, але розв'язані студен-

том; IV рівень – створені і розв'язані студентами.

До методів проблемного навчання І. Лернер відносить проблемний виклад (створивши проблемну ситуацію, викладач не лише подає остаточне вирішення проблеми, але й демонструє сам процес вирішення); частково-пошуковий (викладач планує кроки вирішення проблеми, а той, хто навчається, самостійно її вирішує); дослідницький (викладач організовує творчу, пошукову діяльність того, хто навчається з вирішення нових проблем).

В. Оконь зазначає, що проблемне викладання ґрунтується не на передаванні готової інформації, а на отриманні студентом певних знань та вмінь шляхом вирішення теоретичних та практичних проблем. Суттєвою характеристикою цього викладання є дослідницька діяльність студентів, яка з'являється в певній ситуації і змушує їх ставити питання-проблеми, формулювати гіпотези та перевіряти їх під час розумових і практичних дій.

Реалізуючи технологію проблемного навчання, під час лекцій ми використовували методи проблемного викладу та частково-пошуковий. Проблемний виклад передбачав такий алгоритм дій: створення проблемної ситуації, її аналіз і виявлення суперечностей, формулювання проблемних запитань, пошук способів розв'язання проблеми шляхом висунення гіпотез, їх доведення, підбиття підсумків дискусії, висновки. Наприклад. Тема лекції: *«Якість освіти в дошкільному закладі – актуальна проблема педагогічної науки і практики»*.

На початку лекції, після ознайомлення з темою, планом і літературою, озвучувалася проблема: як забезпечити дітей дошкільного віку якісною освітою в ЗДО, згідно з вимогами цільової аудиторії і сучасними вимогами до рівня сформованості життєвої компетентності дошкільника. На другому етапі студентів спонукали до виокремлення низки суперечностей, які породжують озвучену проблему, а саме: між очікуваннями батьків вихованців та реальним рівнем освіти, який можуть забезпечити ЗДО; між вимогами до рівня сформованості життєвої компетентності дітей, їх готовності до навчання в школі та застарілою матеріальною базою ЗДО та недостатність молодих перспективних кадрів для дошкільних установ; між необхідністю оцінки

якості дошкільної освіти та відсутністю єдиних критеріїв тощо. На третьому етапі, з урахуванням виявлених суперечностей, формулювали низку запитань типу: «Для чого дитині дошкільного віку потрібна якісна освіта? Що є критеріями оцінки якісної дошкільної освіти? Які умови, чинники уможливають якісну дошкільну освіту в ЗДО?» тощо. На четвертому етапі відбувалося обговорення відповідей студентів на поставлені запитання. При цьому відповіді майбутніх магістрів узагальнювалися, доповнювалися викладачем, а потім у вигляді основних тез фіксувалися ними в конспектах. У кінці лекції підбивали підсумки дискусії, формулювали висновки.

Обираючи вид проблемної ситуації, ми орієнтувалися на класифікацію способів створення проблемних ситуацій, запропонованих І. Богомаз, а саме: ситуація несподіваності: створюється при ознайомленні слухачів з фактами або ідеями, що викликають подив, здаються парадоксальними; ситуація конфлікту: нові факти, висновки, досвід вступають у суперечність із усталеними науковими теоріями, уявленнями; ситуація передбачення: характеризується суперечливістю фактів, здійсненням розумового пошуку; ситуація спростування: слухачам пропонується довести неспроможність певної ідеї, спростувати антинауковий підхід тощо; ситуація невідповідності: виникає, коли життєвий досвід, світогляд слухачів вступають у суперечність із науковими даними; ситуація невизначеності: проблемне завдання містить недостатню кількість даних для своєчасного розв'язання; в такому разі її розв'язання залежить від кмітливості, мобільності студентів, які повинні самостійно здобути дані, яких не вистачає; ситуація вибору: студентам пропонується обрати правильну відповідь з кількох можливих і відомих їм та обґрунтувати свій вибір.

Під час проблемних лекцій магістрантам пропонувалися і ситуації вибору, зокрема обрати правильну відповідь з кількох можливих і відомих їм та обґрунтувати свій вибір (наприклад, із запропонованих визначень якості освітнього процесу в ЗДО вибрати правильне або ж здійснити аналіз запропонованих компонентів одного з видів професійної компетентності вихователя і обрати правильний варіант).

Частково-пошуковий метод передбачав поєднання пояснення нового матері-

алу з постановкою викладачем проблемних запитань і пізнавальних завдань, що породжують проблемну ситуацію (наприклад, під час розгляду теми «*Середовище ЗДО як важлива умова забезпечення якості освітнього процесу*» студентам задавали проблемні запитання: «Як впливає середовище в ЗДО на якісну освіту дошкільників?», «Що слід урахувати педагогам у процесі створення комфортного середовища в ЗДО, щоб воно стало підґрунтям для організації якісного освітнього процесу в установі?», «Що б ви назвали критеріями оцінки якісного середовища в закладі дошкільної освіти?». Окрім цих запитань студентам пропонували виконати завдання типу: Установіть взаємозв'язки між поняттями «соціокультурне середовище» і «предметно-розвивальне середовище ЗДО», вибудуйте їх ієрархію, знайдіть спільні і відмінні умови їх створення. Недостатність знань у магістрантів для відповідей на запитання і виконання завдань частково компенсував викладач у процесі лекції, але деякі знання вони повинні були здобути самостійно, під час підготовки до наступної лекції або ж практичного заняття.

На наш погляд, у процесі викладання дисципліни проблемна лекція повинна органічно поєднуватися з іншими видами – лекцією удвох, лекцією із наперед запланованими помилками, лекцією з елементами ретроспективного аналізу. При цьому обов'язковим є використання мультимедійних засобів, які полегшують процес сприймання інформації, її систематизацію і допомагають студентам зрозуміти логіку розкриття теми.

Методика позиційного навчання полягає в організації аналітичної роботи студентів з текстами через змістові позиції і дозволяє їм стати суб'єктами освітнього процесу, які з безлічі знань та інформації конструюють власне розуміння навчальної дисципліни [3]. Вивчення дисципліни передбачає роботу магістрантів із різними текстами – лекціями, статтями, монографіями, посібниками. Саме на матеріалах таких текстів, які виражають авторську позицію, як вважає М. Веракса, студентам можуть оволодіти засобами породження нового знання.

Методика позиційного навчання за своєю суттю є втіленням ідей розвивального навчання у вищій школі. Позиційне навчання спрямоване на формування в студентів інтелектуальних засобів роботи

з науковими текстами. В моделі позиційного навчання студенти освоюють такі засадові когнітивні засоби – «термін», «теза», «схема». Саме вони називаються позиціями, а навчання – позиційним. Варто зазначити, що позицій може бути набагато більше (критики, апологети, поети, рефлексія або ж батьки вихованців, учителі початкової школи, директор ЗДО тощо). Кількість позицій і їх сутність залежить від рівня розвитку мислення й сформованості аналітичних умінь у студентів, цілей і завдань практичного заняття, які визначає викладач.

Щоб зрозуміти науковий текст, магістрант повинен вникнути в сутність найменшої його одиниці – поняття або терміну, зрозуміти його тлумачення в контексті використання в тезі. Тези в науковому тексті, утворюючи його основу, і, послідовно вибудовуючись, складають його цілісність і допомагають розкрити основні думки. Розуміння логіки розташування тез у тексті допомагає виокремити його схему. Отже, завданням магістранта під час роботи з текстом є виділити основні поняття, правильно зрозуміти їх суть у контексті конкретних тез, зрозуміти схему їх розташування, а значить і логіку представлення матеріалу автором тексту, його зміст без спотворень.

У позиційному навчанні ставиться подвійне завдання: пізнання об'єкта (наукового знання) і реалізації суб'єкта (вибудовування власного ставлення і власного судження студента).

Застосовуючи технологію позиційного навчання, ми пропонували магістрантам, у процесі підготовки до практичного заняття, ознайомитися зі змістом лекції та рекомендованими літературними джерелами, потім виділити в них основні поняття, тези, встановити взаємозв'язки між частинами аналізованого матеріалу. І, насамкінець, на основі проведеного аналізу написати виступ з теми «Забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО» з позицій директора, або методиста, або вихователя. При цьому слід було чітко дотримуватися головних позицій – «термін», «теза», «схема», «вихователь», «методист», «директор». На занятті студенти аналізували виступи одногрупників з позицій критика чи апологета. Функція викладача – уважно слухати, аналізувати, задавати запитання, давати поради, оцінювати.

Ефективними щодо формування когнітивно-пошукового та діяльнісно-операційного компонентів готовності магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО є технології інтерактивного навчання. Термін «інтерактив» у перекладі з англійської в буквальному розумінні означає «inter» – взаємний і «act» – діяти. Тобто інтерактивний – здатний до взаємодії, діалогу, полілогу. Інтерактивне навчання – це «співнавчання, взаємонавчання, де і студент, і викладач є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють». Інтерактивне навчання – це така форма пізнавальної діяльності, метою якої є створення психологічно-комфортних умов за яких, кожен, хто навчається, може максимально реалізувати свій інтелектуальний потенціал і відчувати себе при цьому успішним і самостійним в освоєнні певних знань [8, с. 9].

Презентуючи свій досвід використання інтерактивних технологій у процесі викладання дисципліни «Методика ознайомлення дошкільників з природою», Г. Беленька виокремлює два головні освітні завдання, які дозволяють вирішити інтерактивні прийоми навчання. Перше завдання – включення всіх, без винятку, учасників навчального процесу в єдиний процес здобуття та засвоєння знань. При цьому викладач не тільки транслює свої знання студентам, але й отримує інформацію про них. Друге завдання – створення позитивного емоційного фону (атмосфери), в якій відбуватиметься процес засвоєння та закріплення знань. Саме позитивний фон, на думку вченої, є основою для вияву активності студентів в освітньому процесі [1, с. 20].

Залежно від мети заняття та форми організації навчальної діяльності магістрантів ми використовували інтерактивні технології, які О. Пометун і Л. Пироженко [8, с. 33] об'єднали в 4 групи: технології кооперативного навчання; технології колективно-групового навчання; технології ситуативного моделювання; технології опрацювання дискусійних питань.

На початку практичного заняття, з метою активізації розумової діяльності студентів і актуалізації знань сутності основних понять теми, ми, як правило, застосовували різновиди технології колективно-групового навчання, а саме: «Мі-

крофон», «Незакінчені речення», «Струмочок думок» тощо.

Наведемо приклад проведення практичного заняття з теми «Якість управління освітнім процесом в дошкільному закладі».

I. Перевірка знань основних термінів з теми («Мікрофон» – 10 хв).

II. Обговорення питань з теми: 1. Необхідність забезпечення якісного управління освітнім процесом в ЗДО (Обговорення проблеми в загальному колі – 15 хв). 2. Директор закладу дошкільної освіти – менеджер дошкільної освіти. Рівні управління освітнім процесом у ЗДО («Карусель» – 15 хв). 3. Готовність директора до забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО («Акваріум» – 15 хв). 4. Управлінський самомоніторинг й атестація директорів ЗДО («Незакінчені речення» – 15 хв).

III. Самоаналіз. Оцінка діяльності студентів на занятті – 10 хв.

Основні питання з теми заняття розглядалися з використанням технологій кооперативного і колективно-групового навчання. Наприклад, обговорення рівнів управління освітнім процесом у ЗДО відбувалося у формі технології «Карусель», а знання магістрантами сутності й компонентів готовності директора до забезпечення якості освітнього процесу в дошкільній установі перевірялися у формі технології «Акваріум».

Зазначені вище технології легко поєднувалися під час одного практичного заняття, проте є й такі, які ми називаємо непеєднуваними, бо одна технологія займає час усього заняття. Це імітаційні ігри, дискусія в стилі телевізійного ток-шоу, дебати.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, спостереження за магістрантами, їх оцінювання під час викладання курсу «Методика забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти» з використанням у комплексі технологій проблемного, позиційного й інтерактивного навчання дозволяє зробити висновки про те, що в них виховується стійкий інтерес до опанування матеріалом дисципліни, формуються в комплексі всі компоненти готовності до забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО; вони звикають до систематичного, якісного і вдумливого освоєння навчального матеріалу, виступаючи при цьому в ролі суб'єкта освітнього процесу та вільно інтегрують знання з різних

дисциплін для вирішення професійних проблем. Подальші наукові розвідки стосуватимуться реалізації принципу інтеграції у викладанні дисциплін, які забезпечують підготовку магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО.

Список бібліографічних посилань

1. Беленька Г. В. Інтерактивні прийоми викладання навчальної дисципліни у вищій школі (на матеріалі курсу «Методика ознайомлення дошкільників з природою»). Київ, 2001. 118 с.
2. Бугрій О. Сутність поняття «педагогічні технології». Вища школа. 2007. № 1. С. 20–25.
3. Веракса Н., Шиян І., Шиян О. Методика позиційного обучения студентів. URL: <http://www.stationline.org.ua/pedagog/85/15086-metodika-pozicionnogo-obucheniya-studentov.html> (дата звернення 19.02.2019).
4. Загородня Л.П. Характеристика структурних компонентів готовності майбутніх магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти /European humanities studies: State and Society. Issue 4(1). Kyiv, Krakow. 2018. 213 pp. 137–148 p.
5. Інноваційні педагогічні технології: словник-довідник / автор-упоряд. І.М. Дичківська. Рівне : РДГУ, 2003. 43 с.
6. Пехота О.М., Кіктенко А.З., Любарська О.М. та ін. Освітні технології: навч-метод. посіб./ за ред. О.М. Пехоти. Київ: Видавництво А.С.К., 2003. 255 с.
7. Подоляк Л. Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 3-тє вид., випр. і доп. Київ: Каравела, 2011. 360 с.
8. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібн. / за ред. О.І. Пометун. Київ: А.С.К., 2006. 192 с.
9. Усик О. Концептуальні вимоги до культури сучасного керівника дошкільного навчального закладу. *Актуальні проблеми дошкільної освіти : теорія і практика*. Навч. посіб. / за заг. ред. проф. С. О. Нікітчиної. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 368 с.

References

1. Bielienska, H. V. (2001). Interactive Methods of Teaching the Discipline in Higher Education (on the material of the study course "Methods of Preschoolers' Introduction with Nature"). Kyiv (in Ukr.).
2. Buhrii, O. (2007). The essence of the concept of "pedagogical technologies". *High school*, 1. 20–25.
3. Veraksa, N., Shiyani, I., Shiyani, O. Methods of student positional education. Retrieved 03/01/2019, from: <http://www.stationline.org.ua/pedagog/85/15086-metodika-pozicionnogo-obucheniya-studentov.html>.
4. Zahorodnia, L. P. (2018). *Characteristics of the structural components of readiness of the Maybutnical Magistracy before taking part in the process of putting into practice*. European humanities studies: State and Society. Issue 4(1). Kyiv, Krakow.
5. Piehota, O.M., Kiktenko, A.Z., Liubarska O.M. and other. (2003). *Educational technologies*. Rivne : RDHU
6. *Educational technologies: scientific and methodical manual*. (2003). In O. M. Piehota. (Ed.). Kyiv: Publishing House A.S.K.
7. Podoliak, L.H., Yurchenko, V.I. (2011). *Psychology of Higher Education: Textbook: the 3rd edition., corrected and complemented*. Kyiv: Caravel
8. Pometun, O., Pyrozhenko, L. (2006). *Modern Lesson. Interactive Learning Technologies: Scientific and Methodical manual / edited by O.I. Pometun*. Kyiv: Publishing House A.S.K.
9. Usyk, O. (2014). Conceptual requirements for the culture of a modern head of preschool educational institution. Actual problems of preschool education: theory and practice. In S. O. Nikitchyna (Ed.). Kyiv: Slovo Publishing House

ZAHORODNIA Liudmyla,

PhD in Pedagogy, Associate Professor of Preschool Pedagogy and Psychology Department, Doctoral Student of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University
e-mail: l.zahorodnya69@gmail.com

USING OF EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE FORMATION OF MASTERS' READINESS TO ASSURING THE EDUCATIONAL PROCESS QUALITY AT AN ESTABLISHMENT OF PRESCHOOL EDUCATION

Abstract. Introduction. The issue of masters' readiness to assuring the educational process quality at an establishment of pre-school education is relevant nowadays. Because the professional readiness of heads of preschool educational establishments largely depends on the educational quality in preschool educational establishments. The quality of masters' training is provided by the appropriate using of pedagogical technologies.

Purpose. To present the usage of pedagogical technologies on problem, positional and interactive learning in the process of formation of masters' readiness to assuring the educational process quality at an establishment of pre-school education.

Methods. Scientific literature analysis, pedagogical experiment; qualitative analysis of the data.

Results. Implementing the technology of problem learning at lectures, we used the methods of problem presentation and partially-finding method. Using the method of positional training, during practical training, we formed the students' ability through the meaningful positions ("concept", "argument", "scheme", "director of preschool educational establishment" and other) consciously to master the material of the discipline. We organized practical classes using interactive technologies of coopera-

tive, cooperative-group training, situational modeling, discussion issues.

Originality. Development of the lectures and practical classes content on the study course "Methods of Educational Process Quality Assuring at Pre-school Educational Establishment" using the technologies of problem, positional and interactive learning.

Conclusion. Complex usage of referred pedagogical technologies contributes to the formation of masters' sustainable interest in mastering the material of the discipline, all components of masters' readiness to assuring the educational process quality at an establishment of pre-school education; systematic and qualitative development of educational material, the free integration of knowledge from different disciplines to solve professional problems.

Keywords problem training; position training; interactive training; masters of preschool education; readiness to assuring the educational process quality at an establishment of pre-school education.

Одержано редакцією 21.01.2019
Прийнято до публікації 28.01. 2019